

Електронне наукове фахове видання "Державне управління: удосконалення та розвиток" включено до переліку наукових фахових видань України з питань державного управління

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

№ 11, 2011 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 351.9

Л. М. Белкін,
кандидат технічних наук, старший науковий співробітник,
директор ТОВ «Газета», Донецька область

СУМНІВНІ БАНКРУТСТВА В УКРАЇНІ ЯК РЕЗУЛЬТАТ НЕНАЛЕЖНОГО ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ (НА ПРИКЛАДІ ВАТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»)

У статті на прикладі банкрутства відкритого акціонерного товариства «Чернігівський комбінат хлібопродуктів» розглянуті наслідки бездіяльності суб'єктів владних повноважень у здійсненні сумнівних банкрутств. Наведені узагальнення стосовно сумнівних банкрутств інших «боржників».

In article on an example of bankruptcy of open joint-stock company «Chernigov industrial complex of bakeries» consequences of a divergence of subjects of imperious powers in realization of doubtful bankruptcies are considered. The resulted generalizations concerning doubtful bankruptcies of other «debtors».

Ключові слова: банкрутство, органи державної податкової служби, органи внутрішніх справ, державний орган з питань банкрутства.

Keywords: bankruptcy, bodies of the state tax service, law-enforcement bodies, a state structure concerning bankruptcy.

Вступ

Згідно ст. 13 Конституції України, Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки. Отже, органи державної влади їх посадові особи, якщо вони бажають діяти в конституційному полі, повинні сприяти захисту прав власності юридичних та фізичних осіб. Як зазначається в рішенні Європейського суду з прав людини по справі «Совтрансавто-Холдинг» проти України [1], зобов'язання Держав гарантувати ефективне використання прав громадян, може створювати для держави позитивні зобов'язання. У подібному випадку держава не може обмежуватися пасивною роллю та не може проводити розмежування між діями та бездіяльністю, реалізуючи зазначені позитивні зобов'язання для захисту прав власності.

Разом із тим, як зазначають українські та російські спеціалісти, саме сумнівні банкрутства фактично стають механізмом перерозподілу власності [2-5 та ін.]. За таких умов завдається суттєва шкода майновим інтересам держави та/або юридичним і фізичним особам. Тому вирішення питань ролі та місця державних органів в запобіганні таким проявам в контексті захисту прав власності є актуальним. Зокрема, як зазначив Прем'єр-Міністр України М.Я. Азаров, «кримінальний вірус рейдерства знову почав атакувати Україна. Рейдерів не зупиняють, а іноді й підтримують чиновники і ті, хто, здавалося б, повинен захищати закон. Ми в зародку покладемо цьому край. Я відповідально заявляю, що права власності в Україні будуть захищені надійно» [6].

Аналіз останніх наукових досліджень

Питання захисту прав і свобод громадян у сферах діяльності державної влади та управління розглядалися в роботах [7-9 та ін.]. В роботі [10] доведено, що регулювання банкрутства як сфери публічного інтересу стає предметом адміністративно-правових відносин. Як зазначає Б.М. Поляков [11, с. 14], у відносинах неспроможності основний інтерес – публічний. Він спрямований на відновлення платоспроможності боржника і збереження господарюючого суб'єкта. Тому регулювання таких відносин стає предметом видання публічної адміністрації [12]. За таких умов видається очевидним, що не може виключатися той чи інший вплив суб'єктів владних повноважень і на реалізацію сумнівних банкрутств.

В інформації Державної податкової служби України [13] зазначається, що нерідко підставою для багатьох ліквідаційних процедур є цілеспрямована протизаконна діяльність посадових осіб підприємств-боржників з доведення їх до стійкої неплатоспроможності з метою заздалегідь запланованого перерозподілу майна на користь певних зацікавлених осіб, або ж з метою мінімізації податкових зобов'язань. Цього можна досягти шляхом створення неіснуючої заборгованості через фіктивні або завідомо невідгідні договори купівлі-продажу, оренди, використання підроблених накладних та актів виконаних робіт, заниження балансової вартості основних засобів підприємства, їх приховування і т.д. Це дозволяє мінімізувати свої податкові зобов'язання та уникнути розрахунків із кредиторами, а також присвоїти майнові активи цілком рентабельних суб'єктів підприємництва [13]. Однак із змісту цієї інформації читач повинен зробити висновок, що такі схеми реалізуються виключно зусиллями суб'єктів приватного права, а органи податкової служби наполегливо цьому перешкоджають, хоча насправді в житті так буває далеко не завжди [10].

Отже, з огляду на масовий характер сумнівних банкрутств аналіз ролі суб'єктів владних повноважень таких банкрутств є актуальним.

Аналіз проблем банкрутства здійснюється в низці публікацій [2-5 та ін.] та в дисертаційних дослідженнях [11, 14-16], а їх узагальнення виконане автором в роботі [10]. Водночас на підставі загальних міркувань про роль, місце і компетенцію суб'єктів владних повноважень в реалізації процедур банкрутства не завжди можливо встановити конкретні недоліки (а іноді і прямі порушення в здійсненні сумнівних банкрутств) в роботі таких суб'єктів. Зокрема, окремі моменти таких проблем окреслені автором роботи [10] на прикладі банкрутства відкритого акціонерного товариства «Чернігівський комбінат хлібопродуктів» (далі – ВАТ «Чернігівський КХП»). При цьому останнім часом це банкрутство стало предметом цікавості української громадськості і отримало віддзеркалення на низці сайтів. Так, в інформації [17] зазначається (мовою оригіналу): «Директор ООО "Газета" Белкин Л.М. в исковом заявлении в хозяйственный суд утверждал, что деятельность ликвидатора... в процедуре банкротства ОАО «Черниговский комбинат хлебопродуктов» является противоправной... Белкин ходатайствовал о передаче документов в контролирующие и правоохранительные органы на проверку, а также о назначении судебной бухгалтерской и экономической экспертизы. Однако судья Ивченко С.М. отверг большинство требований и ходатайств, которые указывали на очевидные правонарушения с признаками экономического преступления. Согласился лишь на то, чтобы обязать [ликвидатора] передать документы на проверку в налоговую инспекцию, которая в итоге возбудила уголовное дело».

Таким чином, громадськість вважає, що сумнівне банкрутство ВАТ «Чернігівський КХП» є певною мірою типовим. За таких умов видається актуальним на даному прикладі докладно дослідити роль судів, ліквідатора та правоохоронних органів в реалізації сумнівних банкрутств, а також розглянути можливість відповідних узагальнень.

Постановка завдання

На прикладі банкрутства ВАТ «Чернігівський КХП»:

- розглянути наслідки бездіяльності суб'єктів владних повноважень у здійсненні сумнівних банкрутств;
- зробити спробу розмежувати впливи недосконалості законодавства та недбалого виконання своїх обов'язків суб'єктами владних повноважень;
- зробити спробу зробити відповідні узагальнення.

Результати

ВАТ «Чернігівський КХП» до своєї ліквідації був розташований практично в центрі міста Чернігова. Підприємство розташовувалося на земельній ділянці площею 14 га [17].

Останню звітність відповідно до ст. 40 Закону України (далі – ЗУ) «Про цінні папери та фондовий ринок», ВАТ подало до загальнодоступної інформаційної бази даних SMIDA Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку про ринок цінних паперів 14.04.2007 р. станом на 31.12.2006 р. Звітність, зокрема, включала баланс станом на 31.12.2006 р., наведений в таблиці 1 [18].

Таблиця 1.
Баланс ВАТ «Чернігівський КХП» станом на 31.12.2006 р. [18]

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн.	На кінець звітного періоду, тис. грн.
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010	3.3	3.3
первісна вартість	011	23.8	23.8
накопичена амортизація	012	20.5	20.5
Незавершене будівництво	020	7.4	9.9
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	13866.9	12040.6
первісна вартість	031	48492	44956.6
знос	032	34625.1	32916
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	0	0
інші фінансові інвестиції	045	29.6	21.8
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	323.6	323.5
Відстрочені податкові активи	060	0	0
Інші необоротні активи	070	0	0
Усього за розділом I	080	14230.8	12399.1
II. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	3675.9	2585.6
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	0	0.1
незавершене виробництво	120	0	2.2
готова продукція	130	162.8	145.7
товари	140	107.3	49.8
Векселі одержані	150	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	951.3	825.5
первісна вартість	161	989.8	853.6
резерв сумнівних боргів	162	38.5	28.1
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	86.5	61.2
за виданими авансами	180	921.4	921.3
з нарахованих доходів	190	0	0
із внутрішніх розрахунків	200	85.8	85.8
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	970.6	1343.3
Поточні фінансові інвестиції	220	0	310
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	1411.3	2828
в іноземній валюті	240	0	0
Інші оборотні активи	250	0	34.4
Усього за розділом II	260	8372.9	9192.9
III. Витрати майбутніх періодів	270	3.1	1.3
Баланс	280	22606.8	21593.3
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн.	На кінець звітного періоду, тис. грн.
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	3344	3678.3
Пайовий капітал	310	0	0
Додатковий вкладений капітал	320	0	0
Інший додатковий капітал	330	12080.2	11081.3
Резервний капітал	340	109.8	109.8
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	-149.3	-800.6
Неоплачений капітал	360	0	0

Вилучений капітал	370	0	0
Усього за розділом I	380	15384.7	14068.8
Частка меншості	385		
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0	0
Інші забезпечення	410	0	0
Вписуваний рядок - сума страхових резервів	415	0	0
Вписуваний рядок - сума часток перестраховиків у страхових резервах	416	0	0
Цільове фінансування	420	0	0
Усього за розділом II	430	0	0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	0	0
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0
Усього за розділом III	480	0	0
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	5145.2	5489.9
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0	0
Векселі видані	520	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	845.1	817.6
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540	0	0
з бюджетом	550	59.8	19.3
з позабюджетних платежів	560	0	0
зі страхування	570	20.7	50.1
з оплати праці	580	52.7	53.6
з учасниками	590	0	0
із внутрішніх розрахунків	600	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	1098.6	1094
Усього за розділом IV	620	7222.1	7524.5
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0
Баланс	640	22606.8	21593.3

Дані балансу свідчать про те, що:

- у власності ВАТ знаходилися основні засоби залишковою вартістю 12,0 млн. гривень;
- у власності ВАТ на останній день 2006 року знаходилися грошові кошти на загальну суму 2,8 млн. гривень;
- на останній день 2006 року ВАТ мало в своєму розпорядженні ліквідних запасів на суму 2,8 млн. гривень;
- власний капітал ВАТ на 31.12.2006 р. складав 14,1 млн. гривень і перевищував статутний капітал у 3,82 рази, тобто вартість однієї акції товариства у 3,82 рази перевищувала номінальну вартість.

Можна, звичайно, звернути увагу на те, що за наслідками звітного періоду ВАТ показало збитки у розмірі 800,6 тис. гривень. Однак не варто забувати, що цей фінансовий результат враховує також і амортизаційні нарахування. Згідно звіту про фінансові результати [19], амортизаційні відрахування за звітний період склали 556,9 тис. гривень, за попередній період – 514,8 тис. гривень, разом 1071,7 тис. гривень. Очевидно, витрати на основні засоби зроблені в далекий доприватизаційний період, тому реальних витрат ВАТ на придбання основних засобів не здійснювало. Отже, можна впевнено стверджувати, що від поточної господарської діяльності ВАТ отримувало чистий грошовий прибуток в розмірі не менш 0,5 млн. гривень на рік. Водночас, як буде зазначено нижче, оскільки документів за попередні періоди діяльності отримати так і не вдалося, деякі висновки даної статті можуть ґрунтуватися на припущеннях, хоча і цілком вірогідних.

Серед основних засобів, згідно звітності [20], ВАТ мало у власності будівлі та споруди, машини та обладнання, транспортні засоби, інші основні засоби.

Таким чином, дані фінансові показники не відповідали стану неплатоспроможності підприємства.

Однак, незважаючи на це, наприкінці 2007 р. ВАТ «Чернігівський КХП» подало до Господарського суду Чернігівської області заяву про власне банкрутство в порядку ст. 51 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (далі – ЗУ «Про банкрутство»). Ухвалою господарського суду Чернігівської області від 04.12.2007 р. порушено провадження у справі про банкрутство. Постановою господарського суду Чернігівської області від 13.12.2007 р. (суддя – Івченко С.М.) ВАТ «Чернігівський КХП» визнаний банкрутом, відкрита ліквідаційна процедура та призначений ліквідатором арбітражний керуючий Б. (в інформації [17] прізвище наведене повністю, але в даному випадку автор не зосереджується на персоналіях, оскільки вважає події навколо банкрутства ВАТ «Чернігівський КХП» типовими). Зазначена хронологія наведена, зокрема, в ухвалі Вищого господарського суду України (далі – ВГСУ) від 10.09.2008 р. у справі № 9/1106/36 [21].

Товариство з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ) «Газета» в період здійснення ліквідаційної процедури було акціонером ВАТ «Чернігівський КХП». Вважаючи за обставини, що склалися, банкрутство ВАТ «Чернігівський КХП» сумнівним, ТОВ «Газета» спробувало захистити свої майнові права акціонера шляхом звернення до судів та органів влади, уповноважених здійснювати регуляторні функції в сфері банкрутства.

Слід зазначити, що, на жаль, господарські суди не вважають акціонерів особами, що потерпають від сумнівних банкрутств [22, 23], тому їх апеляційні та/або касаційні скарги залишаються, зазвичай, без задоволення навіть при їх обґрунтованості. Аналогічна доля спіткала і касаційну скаргу ТОВ «Газета» на згадану вище Постанову від 13.12.2007 р. Господарського суду Чернігівської області. Ухвалою ВГСУ від 10.09.2008 р. у справі № 9/1106/36 [21] касаційне провадження за даною касаційною скаргою було припинене, оскільки ВГСУ визнав ТОВ «Газета» особою, яка не мала права подавати таку касаційну скаргу.

Слід зазначити, що в принципі законодавець визнав зацікавленість акціонерів у результатах провадження у справах про банкрутство. Так, в ст. 1 ЗУ «Про банкрутство» учасником провадження у справі про банкрутство визначена уповноважена особа акціонерів, учасників товариства з обмеженою чи додатковою відповідальністю – особа, уповноважена загальними зборами акціонерів або учасників товариства з обмеженою чи додатковою відповідальністю, що володіють більш як половиною статутного капіталу товариства. Водночас, закон не відповідає на питання, як захищати свої права міноритарним (дрібним) акціонерам в умовах змови мажоритарних (крупних) акціонерів, якщо 50 % голосів за призначення належного представника зібрати не вдається.

Не маючи можливості взяти участь у справі про банкрутство безпосередньо в якості учасника провадження, ТОВ «Газета» звернулося в окремому позовному провадженні з позовом до ліквідатора про визнання протиправними його дій (бездіяльності) щодо непроведення об'єктивного аналізу фінансового стану ВАТ «Чернігівський КХП» і здійснення ліквідаційної процедури ВАТ «Чернігівський КХП» за відсутності для цього достатніх підстав. Провадження у цій справі

завершилося Постановою ВГСУ від 10.12.2008 р. у справі № 16/67. В цій Постанові [24] ВГСУ зазначив таке.

Відповідно до ст. 24 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», у ліквідаційній процедурі господарський суд розглядає скарги на дії учасників ліквідаційної процедури. Скарги на дії ліквідатора можуть подавати як особи приватного права, так і особи публічного права. Таке право передбачено Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», зокрема ст. 25, 31 даного Закону. Також, скарги на дії учасників ліквідаційної процедури мають розглядатися судом, що здійснює провадження у справі, незалежно від характеру правовідносин. Отже, скарга на дії ліквідатора повинна бути розглянута в межах справи про банкрутство. Таким чином, питання щодо визнання незаконними дії ліквідатора майна боржника, підлягає розгляду виключно в межах справи про банкрутство ВАТ «Чернігівський КХП», а не в позовному провадженні.

Отже, в даній Постанові ВГСУ дійшов дуже важливого висновку, який на даний момент не спростований, а саме: скарги на дії учасників ліквідаційної процедури, в тому числі на ліквідатора, може подавати будь-яка особа, а не тільки учасники провадження у справі про банкрутство. Скориставшись цим висновком, ТОВ «Газета» звернулася зі скаргою до Господарського суду Чернігівської області, яка була прийнята до розгляду.

Особливості судового провадження, позиція ліквідатора та державного органу з питань банкрутства. Ознайомлення з матеріалами справи про банкрутство надало уявлення про те, як руйнувалося ВАТ «Чернігівський КХП». Зокрема, було встановлено, що на момент звернення ВАТ до суду із заявою про власне банкрутство було здійснено відчуження нерухомого майна. Хоча, як зазначено вище, документів про таке відчуження отримати так і не вдалося, є всі підстави вважати, виходячи з кінцевого фінансового стану ВАТ «Чернігівський КХП», відчуження було здійснено за 3,5-4 млн. гривень, тобто значно нижче залишкової вартості. Крім того, було встановлено, що у 2007 р. за рахунок грошових коштів ВАТ пов'язана особа гр. Р. отримала строком на п'ять років безпроцентну позику в сумі 3.040.949,67 гривні. Також було встановлено, що протягом грудня 2006 р. – квітня 2007 р. ВАТ «Чернігівський КХП» уклав з пов'язаною особою – ТОВ «Авдіа» – договори на надання консультативних, інформаційних, маркетингових послуг на загальну суму 4.528.902 гривень, що згодом було докладно описано в Постанові Деснянського районного суду м. Чернігова від 04.02.2010 р. у справі № 1-48/10 [25] і наводиться нами в таблиці 2. Зазвичай такі послуги коштують не більше 1000-1500 тис. доларів США. Є всі підстави вважати, що вказані угоди мають ознаки таких, що вчинено у результаті зловмисної домовленості представника однієї сторони з другою стороною (ст. 232 Цивільного кодексу України), оскільки в нормальних умовах такий дешевий продаж нерухомості, отримання таких дорогих консультативних послуг та надання безвідсоткової допомоги в розмірі більше 3 млн. гривень на 5 років неможливий. Отже, видається очевидним, що ВАТ «Чернігівський КХП» цілеспрямовано доводило до банкрутства. Однак об'єктивно аналізувати це ніхто не збирався.

Таблиця 2
Відомості про консалтингові договори ВАТ «Чернігівський КХП» [25]

Дата підписання договору	Дата підписання акту	Сума, грн.	Дата підписання договору	Дата підписання акту	Сума, грн.
01.12.2006	06.02.2007	50.000	05.03.2007	30.03.2007	1.353.000
10.01.2007	28.02.2007	810.000	01.04.2007	27.04.2007	2.185.902
19.01.2007	27.02.2007	30.000	Всього по шести актах		4.528.902
19.01.2007	28.02.2007	100.000			

Згідно ч. 2 ст. 215 Господарського кодексу України, фіктивним банкрутством визнається завідомо неправдива заява суб'єкта підприємництва до суду про нездатність виконати зобов'язання перед кредиторами та державою. Встановивши факт фіктивного банкрутства, тобто фактичну платоспроможність боржника, суд відмовляє боржникові у задоволенні заяви про визнання банкрутом і застосовує санкції, передбачені законом. Ця норма вказує на те, що господарські суди в процедурах банкрутства не можуть бути байдужими до обставин, що призвели до нього.

Згідно ЗУ «Про банкрутство», арбітражний керуючий (розпорядник майна), зокрема, зобов'язаний: здійснювати заходи щодо захисту майна боржника; аналізувати фінансову, господарську та інвестиційну діяльність боржника, його становище на ринках (ч. 5 ст. 3-1), вживати заходів для захисту майна боржника; аналізувати фінансову, господарську та інвестиційну діяльність боржника, його становище на товарних ринках; виявляти ознаки фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства (ч. 9 ст. 13). Ліквідатор з дня свого призначення здійснює, зокрема, такі повноваження: приймає до свого відання майно боржника, вживає заходів по забезпеченню його збереження; виконує функції з управління та розпорядження майном банкрута; здійснює інвентаризацію та оцінку майна банкрута згідно з законодавством; аналізує фінансове становище банкрута; виконує повноваження керівника (органів управління) банкрута; пред'являє до третіх осіб вимоги щодо повернення дебіторської заборгованості банкруту; з підстав, передбачених ч. 10 ст. 17 цього Закону, подає до господарського суду заяви про визнання недійсними угод боржника; вживає заходів, спрямованих на пошук, виявлення та повернення майна банкрута, що знаходиться у третіх осіб; передає у встановленому порядку на зберігання документи банкрута, які відповідно до нормативно-правових документів підлягають обов'язковому зберіганню (ч. 1 ст. 25) Протягом п'ятнадцяти днів з дня призначення ліквідатора відповідні посадові особи банкрута зобов'язані передати бухгалтерську та іншу документацію банкрута, печатки і штампи, матеріальні та інші цінності банкрута ліквідатору. У разі ухилення від виконання зазначених обов'язків відповідні посадові особи банкрута несуть відповідальність відповідно до законів України (ч. 2 ст. 25). Оскільки ТОВ «Газета» вважало, що ці вимоги ліквідатор не виконує, відносно нього була подана згадана вище скарга до Господарського суду Чернігівської області, а також до Державного департаменту з питань банкрутства Міністерства економіки України. Вимоги скарги (в порівнянні з їх підставами) наведені в таблиці 3. Крім того, враховуючи твердження ліквідатора, що в діях керівництва ВАТ «Чернігівський КХП» відсутні ознаки доведення до банкрутства, ТОВ «Газета» просило призначити судову бухгалтерську та економічну експертизу на предмет встановлення ознак фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства. Зазначені питання суд вирішував в межах справи про банкрутство в ухвалах від 14.05.2009 р. [26] та від 04.06.2009 р. [27] (див. також мал. 1).

Таблиця 3. Суть та обґрунтування скарги ТОВ «Газета»

Вимога скарги	Підстава для заявлення вимоги
Подати позови до суду щодо повернення майна (нерухомості) і грошових коштів шляхом визнання недійсними відповідних договорів як укладених внаслідок зловмисної змови	ч. 5 ст. 3-1; ч. 1 ст. 25 ЗУ «Про банкрутство»
Подати позови до дебіторів ВАТ щодо стягнення дебіторської заборгованості	ч. 1 ст. 25 ЗУ «Про банкрутство»
Надати документи контролюючим органам на перевірку	ч. 2 ст. 25 ЗУ «Про банкрутство»; Порядок обліку платників податків ... від 19.02.98 р. № 80
Зобов'язати ліквідатора проаналізувати фінансовий стан боржника з метою з'ясування можливості припинення провадження у справі про банкрутство	ч. 9 ст. 13; ч. 1 ст. 25 ЗУ «Про банкрутство»
Постановити окрему ухвалу з направленням її в Прокуратуру Чернігівської області щодо протиправних дій осіб, причетних до подання в суд фальсифікованих документів щодо банкрутства ВАТ	ст. 90 ГПК України

 ВИЩИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД УКРАЇНИ
Господарський суд Чернігівської області
14000 м. Чернігів, проспект Мору 20 Тел. 7-99-15, факс 7-44-42

КОПІЯ

УХВАЛА

"04" червня 2009 р.

Справа № 9/1106/36/196

У Х В А Л И В :

1. Скаргу ТОВ "Газета" задовольнити частково, зобов'язавши ліквідатора банкрута вжити заходи по стягненню дебіторської заборгованості, наданню документів для перевірки органам державної податкової служби, відмовивши у решті скарги.
2. У задоволенні клопотань ТОВ "Газета" про призначення судової бухгалтерської та економічної експертизи, про направлення органам прокуратури окремої ухвали відмовити.
3. У задоволенні клопотань ліквідатора банкрута про припинення провадження за угодою ТОВ "Газета", затвердження ліквідаційного балансу та припинення провадження у справі про банкрутство відмовити.
4. Доручити державному органу з питань банкрутства здійснити експертизу фінансового становища банкрута.

Суддя

С.М.Івченко

С.М. Івченко

Малюнок 1.

Із наведеної резолютивної частини ухвали від 04.06.2009 р. видно, що скарга ТОВ «Газета» судом задоволена частково. При цьому ліквідатор проти задоволення скарги заперечував, посилаючись на те, що, по-перше, ТОВ «Газета» взагалі не мала права подавати цю скаргу, а по друге, на те, що він не отримував від керівництва ВАТ «Чернігівський КХП» необхідних документів. Аналогічні пояснення надавалися ним в наступному і державним органам з питань банкрутства. Слід зазначити, що всупереч нормі ч. 2 ст. 25 ЗУ «Про банкрутство», ці пояснення завжди знаходили розуміння суду та контролюючих органів Чернігівської області. Водночас в цьому контексті варто звернути увагу на Постанову Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду від 26.05.2010 р. № 2а-1576/09/0470 [28], в якій арбітражний керуючий оспориював складання Дніпропетровським обласним управлінням з питань банкрутства акту про повторне порушення керуючим ліцензійних умов, яке полягало в неотриманні документів щодо боржника.

Як зазначив суд, позивач як особа, що призначена ухвалою суду від 13.05.2008 р. керуючим санацією КП «Д.», протягом 6 місяців від дня призначення не вчинила жодної дії, спрямованої на виконання вимог ухвали суду в частині отримання від попереднього арбітражного керуючого КП «Д.» речей, необхідних для подальшого виконання позивачем обов'язків, які покладені чинним законодавством на керуючого санацією підприємства. Тому дії органа з питань банкрутства були визнані правомірними [28]. Тобто, якщо відповідний орган має волю закликати арбітражного керуючого до порядку у даних відносинах, він має можливість це зробити. Разом із тим, Чернігівський обласний сектор з питань банкрутства погодився з аргументацією щодо відсутності документів як поважною причиною невиконання ліквідатором своїх обов'язків. За таких умов, всі причетні до цієї справи органи визнали правомірною відмову ліквідатора від повернення майна та грошей, в сумній спосіб виведених з ВАТ «Чернігівський КХП».

Що стосується повернення дебіторської заборгованості, то ліквідатор подав до суду абсолютно формальні позовні заяви, які були повернені позивачеві – ВАТ «Чернігівський КХП» (в особі ліквідатора) – в порядку п. 3 ст. 63 ГПК України, оскільки в позовній заяві не вказано обставин, на яких ґрунтується позовна вимога, доказів, що підтверджують викладені в заяві обставини, обґрунтований розрахунок стягуваної чи оспорованої суми [29, 30]. При цьому, посилаючись на відсутність у нього документів ВАТ «Чернігівський КХП», ліквідатор навіть не заявив клопотання про витребування цих документів у відповідача.

Дуже «оригінально» відгукнувся Чернігівський обласний сектор з питань банкрутства на доручення Господарського суду Чернігівської області здійснити експертизу фінансового становища банкрута. Сектор просто відмовився виконувати це рішення суду, пославшись на те, що згідно ч. 2 ст. 2 ЗУ «Про банкрутство», Державний орган з питань банкрутства організовує проведення експертизи фінансового становища державних підприємств і підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 25 %, при підготовці справи про банкрутство до розгляду або під час її розгляду господарським судом у разі призначення судом експертизи та надання відповідного доручення. Водночас, згідно ч. 7 ст. 11 ЗУ «Про банкрутство», для визначення фінансового становища боржника в підготовчому засіданні суду чи під час розгляду справи про банкрутство суддя може призначити експертизу. За дорученням суду експертиза проводиться державним органом з питань банкрутства із залученням для її проведення спеціалістів у встановленому порядку. Тобто, ця норма не обмежує суд залучати державний орган з питань банкрутства і до експертизи недержавного боржника. При цьому державний орган – суб'єкт владних повноважень не виконав рішення суду, навіть не спробуючи його оскаржити.

Позиція податкових органів. Не сподіваючись на ефективність судових процедур та роль державного органу з питань банкрутства, ТОВ «Газета» намагалася привернути увагу до розорення ВАТ «Чернігівський КХП» податкових органів. При цьому ТОВ «Газета» виходило з того, що відповідно до п. 8.2 чинного на той момент Порядку обліку платників податків, зборів (обов'язкових платежів), затвердженого Наказом Державної податкової адміністрації (далі – ДПА) України від 19.02.98 р. № 80, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 16.03.1998 р. за № 172/2612 (із змінами та доповненнями), у зв'язку з проведенням реорганізації чи ліквідації юридичної особи органом державної податкової служби приймається рішення про проведення позапланової виїзної перевірки платника податків, який перебуває на обліку в такому органі, у разі одержання хоча б одного з таких документів (відомостей): судових рішень або відомостей з Єдиного державного реєстру, іншої інформації щодо прийняття судом рішень про порушення провадження у справі про банкрутство чи визнання банкрутом платника податків... Відповідні підрозділи розпочинають перевірку протягом місяця після одержання того документа, що надійшов до органу державної податкової служби першим. Крім того, ТОВ «Газета» враховувало, що згідно ст. 112 КПК України, органом податкової міліції підслідні справи про злочини, передбачені ст. 218 Кримінального кодексу (далі – КК) України «Фіктивне банкрутство».

Оскільки при цьому в процесі переходу до банкрутства ВАТ «Чернігівський КХП» організатори цього банкрутства ще й змінили юридичну адресу комбінату, ТОВ «Газета» звернулося безпосередньо до ДПА в Чернігівській області. При цьому заявник звертав увагу на занижену ціну продажу нерухомого майна, а пізніше, – на завищену ціну інформаційних і консалтингових послуг (табл. 2) та на оподаткування позики, наданої гр. Р. якщо ця позика внаслідок ліквідації позикодавця та відсутності вимог щодо її повернення повертатися не буде. Крім того, ставилося питання оподаткування у ТОВ «Авдіа» доходів, виведених на його користь з ВАТ «Чернігівський КХП».

Однак, як з'ясувалося, питання можливої шкоди бюджету не дуже зацікавили чернігівські податкові служби. Так, у відповідь на звернення ТОВ «Газета» воно отримало листа (мал. 2), в якому працівники податкової міліції більше цікавилися, як ТОВ «Газета» придбала акції ВАТ. Тобто, маємо класичний випадок: щоб не

перевіряти того, на кого подана скарга, тиск здійснюється на самого скажника. Правда в наступному ДПА в Чернігівській області виправдовувалася тим, що нею був встановлений неправильний підпис на сертифікаті акцій, яким ТОВ «Газета» підтверджувало свій статус акціонера. Тобто, не порядок у підпису працівники податкової міліції помітили, а продаж нерухомості в центрі Чернігова – не помітили.

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ В ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
 вул. Комсомольська, 11, м. Чернігів, 14000, тел. (0462)652-300, факс (0462)651-308, E-mail: odra@dra-ch.org.ua

20.06.2008р. № 994/10/26-20

На № _____

**Директору ТОВ «Газета»
 Белкіну Л.М.**

64301
 Довгеська альб.
 м. Краматорськ, вул. Леніна 58

В управлінні податкової міліції ДПА Чернігівської області на виконанні знаходиться копія вашої заява як акціонера ВАТ «Чернігівський комбінат хлібопродуктів» вх. № 554/10/ від 09.06.08 р.

Для проведення перевірки фактів викладених у заяві прошу Вас надати на нашу адресу наступну інформацію:

- яку нерухомість було продано ВАТ «Чернігівський комбінат хлібопродуктів»;
- прошу направити копії документів які підтверджують дану продаж;
- прошу вказати при яких обставинах, у кого та за скільки Вами було придбано акції ВАТ Чернігівський комбінат хлібопродуктів».

Перший заступник начальника
 УПМ ДПА в Чернігівській області _____ С.В. Кузнецов

Малюнок 2.

УКРАЇНА

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ

04655 МПС, м. Київ-53, Львівська пл. 8, (044) 272-44-02, 272-51-59, 272-45-20, факс (044) 272-08-41

12.02.09 № 124/16/23-6016/61

на _____

ТОВ "Газета"

вул. Леніна, 58
м. Краматорськ
Донецька обл.
84301

Про розгляд заяви

Державна податкова адміністрація України розглянула заяву ТОВ "Газета" без номера та дати щодо сплати громадянином Ребенок Ю.М. податку з доходів фізичних осіб та повідомляє наступне.

З метою встановлення факту отримання громадянином Р неоподаткованого доходу органами ДПС Чернігівської області був підготовлений та направлений запит до ТОВ "Авдіа" стосовно надання інформації. ТОВ "Авдіа" повідомило, що не вступало в будь-які господарські відносини з підприємством ВАТ "Чернігівський комбінат хлібопродуктів" та громадянином Р.

Крім того, податковими органами Чернігівської області вживаються заходи стосовно зобов'язання ліквідатора ВАТ "Чернігівський комбінат хлібопродуктів" Б надати документи, необхідні для проведення позапланової перевірки, про що повідомлено листом ДПА України від 26.12.08 №12801/6/23-6016/800.

Поряд з цим, рішення по справі №2-а-а 16118/08 про визнання дій протиправними та зобов'язання ДПА в Чернігівській області вчинити певні дії щодо здійснення належної перевірки ВАТ "Чернігівський комбінат хлібопродуктів", Донецьким окружним адміністративним судом на даний час не прийнято.

Заступник Голови

Н.І. Рубан

Малюнок 3.

Що стосується взаємовідносин ВАТ «Чернігівський КХП» з ТОВ «Авдіа», то тривалий час податківці взагалі притримувалися думки, що таких взаємовідносин не було (мал. 3), хоча саме виходячи із цих правовідносин ТОВ «Авдіа» заявила кредиторські вимоги до ВАТ «Чернігівський КХП».

Згідно п. 4.1 ст. 4 ЗУ «Про податок на додану вартість», база оподаткування операції з поставки товарів (послуг) визначається виходячи з їх договірної (контрактної) вартості, визначеної за вільними цінами, але не нижче за звичайні ціни. У разі якщо звичайна ціна на товари (послуги) перевищує договірну ціну на такі товари (послуги) більше ніж на 20 %, база оподаткування операції з поставки таких товарів (послуг) визначається за звичайними цінами. Згідно пп. 7.4.1 п. 7.4 ст. 7 ЗУ «Про податок на додану вартість», податковий кредит звітного періоду визначається виходячи із договірної (контрактної) вартості товарів (послуг), але не вище рівня звичайних цін, у разі якщо договірна ціна на такі товари (послуги) відрізняється більше ніж на 20 % від звичайної ціни на такі товари (послуги). За таких умов, внаслідок не проведення перевірки ВАТ «Чернігівський КХП», залишилося нез'ясованим, чи правомірно не застосовані звичайні ціни при обчисленні податкових зобов'язань і податкового кредиту при «дешевому» продажі нерухомості, а також при надзвичайно високих цінах консалтингових послуг. Як зазначено в заключній ухвалі Господарського суду Чернігівської області від 02.10.2009 р. у справі про банкрутство ВАТ «Чернігівський КХП» у справі № 9/1106/36/196 [31], «Чернігівська МДПІ надала суду акт від 30.09.09 р. про неможливість проведення перевірки, з зазначенням, що ліквідатором не були надані в повному обсязі для перевірки документи за перевіряємий період». Слід при цьому зазначити, що можливість витребування документів у БП не використовувалася, зустрічні перевірки з ТОВ «Авдіа» не проводилися, «маскі-шоу» не влаштовувалися.

Разом із тим, за наслідками тривалого листування, Державна податкова інспекція в м. Чернігові здійснила перевірку ТОВ «Авдіа». Наслідки зазначеної перевірки описані в Постанові Чернігівського окружного адміністративного суду від 07.09.2009 р. у справі № 2а-10195/09/2570 [32], де підтверджені підозри про те, що в процесі виведення майна з ВАТ «Чернігівський КХП» порушувалося податкове законодавство, але цих порушень податкові органи «не помічали» більше 1,5 років. Однак щоб не сплачувати донарахованих податків, ТОВ «Авдіа» було швидко ліквідовано також через процедуру банкрутства [33].

Разом із тим, як правильно зазначено в інформації [17], це єдине правопорушення у всій процедурі руйнації ВАТ «Чернігівський КХП», яке правоохоронні органи довели до суду. При цьому директор ТОВ «Авдіа» обвинувачувався у скоєнні злочину, передбаченого ст. 367 ч. 2 КК України, який полягав у тому, що директором не був задекларований податок на додану вартість по операціях з ВАТ «Чернігівський КХП», що призвело до фактичного ненадходження до державного бюджету коштів у вигляді ПДВ в сумі 749.385 грн., тобто вчинив службову недбалість, що спричинила тяжкі наслідки. Однак Постановою Десянянського районного суду м. Чернігова від 04.02.2010 р. у справі № 1-48/10 [25] директор був звільнений від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею його на поруки трудовому колективу, звільнений від сплати судових витрат з прийняттям їх на рахунок держави, а постанова про накладення арешту на майно скасована. Цивільний позов щодо відшкодування збитків в цій справі не заявлявся. Прокуратура що Постанову не оскаржувала. Отже, колегам-правозахисникам варто знати, що навіть за шкоду у 749.385 грн. порушників звільняють від кримінальної відповідальності. Заради справедливості слід зазначити, що тільки в листопаді 2010 р. прокуратура звернулася з цивільним позовом [34].

Позиція органів внутрішніх справ. Згідно ст. 112 КПК України, органам внутрішніх справ підслідні справи про злочини, передбачені статтями 219 «Доведення до банкрутства», 220 «Приховування стійкої фінансової неспроможності», 221 «Незаконні дії у разі банкрутства» КК України. Однак звернення в органи внутрішніх справ з проханням здійснити перевірки обставин банкрутства ВАТ «Чернігівський КХП» взагалі не знайшли відгуку. Як видно з листа, наведеного на мал. 4, органи внутрішніх справ взагалі начебто не могли знайти ліквідатора, хоча за даними Чернігівського обласного сектору з питань банкрутства провадив

ліцензійну діяльність за адресою, зазначеною в ліцензії.

В наступному органи внутрішніх справ області неодноразово не вбачали порушень в діяльності керівництва ВАТ «Чернігівський КХП», відмовляючи у порушенні кримінальної справи. Ці відмови неодноразово скасовувалися органами прокуратури або судами. Про добросовісність таких перевірок свідчать, наприклад, висновки Менського районного суду Чернігівської області, викладені в Постанові від 28.09.2009 р. у справі № 4-54/2009 р. [35]. Так, суд зазначив таке.

Не виконавши вказівки прокуратури області, які є обов'язковими для виконання, було винесено постанову про відмову в порушенні кримінальної справи за заявою директора ТОВ «Газета». Репорт про неяку без поважних причин директора ТОВ «Газета», матеріалами перевірки не підтверджений та спростовується документами наданими самим заявником. Крім того, як вбачається з матеріалів про відмову в порушенні кримінальної справи по заяві директора ТОВ «Газета» 09.11.2009 року загальними зборами акціонерів ВАТ «Чернігівський «КХП» було прийнято рішення про ліквідацію підприємства та призначення ліквідатором Ш., однак в матеріалах перевірки відсутній зазначений протокол та не прийнято пояснень від останнього.

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ МВС УКРАЇНИ В ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
 14000, м. Чернігів, проспект Перемоги, 74

14.11.2008р. № 4/32 - Б-319

На №

від

Директору ТОВ «Газета»
гр. Белкіну Л.М.
 84301 Донецька обл.,
 м. Краматорськ,
 вул. Леніна, 58.

Повідомляю, що за УМВС України в Чернігівській області проводиться перевірка обставин доведення до банкрутства ВАТ "Чернігівський комбінат хлібопродуктів", яка надійшла до УМВС України в Чернігівській області із МВС України.

В ході перевірки встановлено, що рішенням Господарського суду Чернігівської області від 13.12.2007 року ВАТ «Чернігівський комбінат хлібопродуктів» визнано банкрутом, але, всупереч вимогам Порядку скасування реєстрації випуску акцій та анулювання свідоцтв про реєстрацію випуску акцій, затвердженого рішенням ДКЦПФР від 31.12.1998 рр. № 222, ліквідатором ВАТ «Чернігівський комбінат хлібопродуктів» Б документів, щодо призупинення обігу акцій до Чернігівського територіального управління ДКЦПФР не надходили. На даний час встановити місцезнаходження гр. Б який являється ліквідатором ВАТ «Чернігівський комбінат хлібопродуктів» не вдалося можливим.

На підставі вищевикладеного керуючись наказом МВС № 1177 від 10.10.2004 року «Про затвердження положення про порядок роботи зі зверненнями громадян і організації їх особистого прийому в системі МВС» термін розгляду продовжено до 45 діб.

Про результати перевірки Вас буде повідомлено додатково.

 Начальник УДСБЕЗ УМВС України
 в Чернігівській області
 підполковник міліції

 І.В. Дейнеко

Малюнок 4.

Також, в матеріалах перевірки є в наявності договір оренди не житлового приміщення від 23 квітня 2007 року, відповідно до якого ТОВ агрофірма «НІКА»... передає в оренду не житлові приміщення загальною площею 15 кв. м, які розміщені в будинку за адресою: м. Мена, вул. 1 травня 150, з орендною платою 15 грн. на місяць строком на 35 місяців... При цьому в матеріалах перевірки є в наявності пояснення гр-на ОСОБА_6, яка вказує на те, що з 2005 року вона працює бухгалтером в ТОВ агрофірма «НІКА», яке розташовано за адресою: м. Мена, вул. 1 травня 150 та за зазначеною вище адресою ВАТ «Чернігівський «КХП» не існує та не існувало. Із пояснень гр-на ОСОБА_7 вбачається, що він був генеральним директором ТОВ агрофірма «НІКА», однак також не знає про реєстрацію ВАТ «Чернігівський «КХП» за адресою: м. Мена, вул. 1 травня, 150. Пояснення з цього приводу в матеріалах перевірки відсутні.

Разом із тим, в порушенні кримінальної справи було остаточно відмовлено, оскільки кредитори не заявляли про завдані збитки, акціонери не вважаються в справах про банкрутство постраждалою стороною, а справжні збитки, завдані державі внаслідок штучного банкрутства ВАТ «Чернігівський КХП», не були встановлені, оскільки податкові органи, як вказано вище, так і не здійснили перевірку ВАТ «Чернігівський КХП» у період, коли ВАТ доводилося до банкрутства.

Узагальнення та висновки. Розглянутий приклад ВАТ «Чернігівський КХП» свідчить про те, що, дійсно, причиною сумнівних банкрутств є протиправне виведення активів підприємств – майбутніх банкрутів при повному потуранні господарського суду та органів державної влади, що покликані здійснювати регуляторні функції в сфері банкрутства. Аналогічні закономірності можна прослідкувати і в іншому процесі банкрутства – банкрутстві закритого акціонерного товариства «Комгрі» [36]: виведення грошових коштів під придбання акцій за 5.345.019,00 грн., ринкова вартість яких не перевищує 5.000 грн.; виведення коштів на придбання обладнання за 5.688.888 грн. при ринковій вартості не більше 150.000 грн.; «продаж» нерухомого майна за ціною нижче залишкової вартості і така ж байдужість органів державної влади. За таких умов можна погодитися з узагальненням, викладеним в згаданій вище інформації Державної податкової служби України [13], однак із тим застереженням, що саме органи державної податкової служби заздалегідь знають про можливі банкрутства і мають можливості своєчасно їм запобігати. Так, згідно чч. 1, 2 ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», суд, який постановив рішення про порушення провадження у справі про банкрутство юридичної особи, про проведення санації боржника та призначення керуючого санацією, про визнання юридичної особи банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури, у день набрання рішеннями законної сили направляє їх державному реєстратору за місцезнаходженням юридичної особи для внесення до Єдиного державного реєстру запису про відповідні судові рішення. Державний реєстратор повинен не пізніше наступного робочого дня з дати надходження судових

рішень внести до Єдиного державного реєстру запис про такі рішення суду і в той же день повідомити органи статистики, державної податкової служби, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування про внесення до Єдиного державного реєстру такого запису.

Отже, податкові органи своєчасно інформуються про можливі банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності, тому коли податківці вказують, що «значна частина підприємств-банкрутів ліквідується в дуже стислі строки за допомогою спрощеної процедури банкрутства», то це означає лише те, що самі податківці просто заплющують очі на такі банкрутства, як це описано вище.

Згідно ч. 1 ст. 2 ЗУ «Про банкрутство», державну політику щодо запобігання банкрутству, а також забезпечення умов реалізації процедур відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом стосовно державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 25 %, суб'єктів підприємницької діяльності інших форм власності у випадках, передбачених цим Законом, здійснює державний орган з питань банкрутства, який діє на підставі положення, затвердженого у встановленому порядку. Отже, це означає, що державну політику щодо запобігання банкрутству недержавних підприємств не проводить ніхто. Хоча на доктринальному рівні основним завданням процедури банкрутств пропонується вважати саме збереження господарюючого суб'єкта [37, с. 41; 38, с. 179], насправді така мета законодавством не декларується, що дозволяє відповідним суб'єктам владних повноважень використовувати свої дискреційні повноваження не на користь збереження суб'єктів господарювання. Це призведе або до байдужості відповідних суб'єктів владних повноважень щодо запобігання сумнівним банкрутствам, або до відвертого потурання ініціаторам таких банкрутств. В роботі [38, с. 179] взагалі вказується на те, що іноді голосами податкових кредиторів користуються інші кредитори для вирішення питань, далеких від фінансового оздоровлення «боржника».

Таким чином, причиною здійснення сумнівних банкрутств є в більшості випадків бездіяльність органів, уповноважених здійснювати регуляторні функції в цій сфері.

На останок цікаво зазначити, що згідно ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України», злочини, передбачені ст. 219 КК України, також стали підслідними слідчим податкової міліції [39, с. 89]. Тобто, органи влади отримують все нові повноваження, не справляючись належним чином зі старими. Виникає питання, чи потрібне таке розширення повноважень органів влади. І чи не отримують вони ці повноваження заради вирішення власних відомчих інтересів?

Разом із тим, за наслідками дослідження процесів банкрутства ВАТ «Чернігівський «КХП» можна встановити і деякі практичні висновки. Зокрема, встановлено, що скарги на дії учасників ліквідаційної процедури в процесі банкрутства можуть оскаржувати не тільки учасники провадження, але й будь-які інші особи. Встановлено також, що прокуратури погоджуються із звільненням від кримінальної відповідальності осіб за умови завдання ними шкоди державі на рівні 750.000 гривень. Можливо це є свідченням гуманізації вироків у кримінальних справах. За необхідності це можна використовувати як преюдиціальний факт.

Список літератури:

1. Шевчук С. Судовий захист прав людини: Практика Європейського суду з прав людини у контексті західної правової традиції. – К.: Реферат, 2006. – 848 с.
2. Грек Б. Фіктивне банкрутство та доведення до банкрутства: кримінально-правовий аспект. – Юридичний журнал. – 2004. № 5. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1201>
3. Бондик В. Трансформація власності у процедурі банкрутства // Право України. – 2001. – № 7. – С. 34 - 35.
4. Чернявський С. Кримінальне банкрутство: актуальні проблеми протидії. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/1515/>
5. Емелькіна Н.А. Защита прав учредителей (участников) должника в деле о несостоятельности (банкротстве). – СПб.: Юрид. центр Пресс, 2006.
6. Премьер Николай Азаров обещаёт ликвидировать рейдерство в стране. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://lb.ua/news/2011/10/26/121061_Azarov_obeshchaet_likvidirovat_v_z.html
7. Державне управління: теорія і практика: [за заг. ред. В.Б. Авер'янова В.Б.] – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 432 с.
8. Романенко Є.О. Державна політика у сфері забезпечення прав і свобод людини // Державне управління: удосконалення і розвиток. – Електронне фахове видання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=82>
9. Рудкевич І.В. Захист соціально-економічних прав людини як основна функція соціально-правової держави // Державне управління: удосконалення і розвиток. – Електронне фахове видання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=44>
10. Белкін Л.М. Адміністративно-правові аспекти контролю за здійсненням сумнівних банкрутств // Наука і правоохорона. – 2010. – № 4 (10). – С. 228-235.
11. Поляков Б.М. Правові проблеми регулювання неспроможності (банкрутства): автореф. дис... докт. юр наук. – Донецьк: 2003. – 39 с.
12. Колпаков В. Предмет адміністративного права: сучасний вимір // Юридична Україна. – 2008. – № 3. – С. 33-38.
13. Как действуют схемы фиктивного банкротства. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ubr.ua/ukraine-and-world/events/kak-deistvuut-shemy-fiktivnogo-bankrotstva-77323#comment132355>
14. Грек Б.М. Кримінально-правова відповідальність за фіктивне банкрутство та доведення до банкрутства: автореф. дис. ... канд. юр наук. – К.: 2005. – 17 с.
15. Круглова О.О. Кримінальна відповідальність за доведення до банкрутства (аналіз складу злочину): автореф. дис. ... канд. юр наук. – Харків: 2005. – 18 с.
16. Ляпунова Н.М. Кримінальна відповідальність за приховування банкрутства і фіктивне банкрутство: автореф. дис. ... канд. юр наук. – Харків: 2001. – 18 с.
17. Рейдерство в Чернигове. Подробности. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ecity.cn.ua/news/2362-reyderstvo-v-chernigove-podrobnosti.html> (см. также ресурс: <http://zahvat.net/6/3806/>)
18. Загальнодоступна інформаційна база даних SMIDA: Баланс ВАТ «Чернігівський КХП» станом на 31.12.2006 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://smida.gov.ua/db/emitent/old/arch/showform/2006/vat_177/12578/4
19. Там само, режим доступу: http://smida.gov.ua/db/emitent/old/arch/showform/2006/vat_177/12578/44
20. Там само, режим доступу: http://smida.gov.ua/db/emitent/old/arch/showform/2006/vat_177/12578/7
21. Єдиний державний реєстр судових рішень. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/2474518>
22. Белкін М.Л. Актуальні проблеми захисту майнових прав акціонерів в процедурах банкрутства // Наука і правоохорона. – 2010. – № 4 (10). – С. 245-253.
23. Практика розгляду справ про банкрутство / Упоряд. Б. М. Поляков. – К.: Юрид. практика, 2006. – С. 16-19.
24. Єдиний державний реєстр судових рішень. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/2626645>
25. Там само, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/8627496>
26. Там само, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/5871241>
27. Там само, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/5249652>
28. Там само, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/10540245>
29. Там само, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/4175392>
30. Там само, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/4175391>
31. Там само, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/5406589>
32. Там само, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/7569483>
33. Там само, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/6541706>
34. Там само, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/12320937>
35. Там само, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/5167910>
36. Белкін М., Белкін Л. Як Вищий господарський суд України не погодився сам з собою, або генезис одного сумнівного банкрутства // Юридичний журнал. – 2009. – № 7-8 (86). – С. 118-128.
37. Поляков Б. Правове становище кредиторів у процедурі банкрутства / Б. Поляков // Право України. – 2001. – № 7. – С. 39-43.
38. Радзивілюк В.В. Проблеми видової диференціації кредиторів у процедурах запобігання банкрутству (неспроможності) // Університетські наукові записки [Хмельницький університет управління та права]. – 2011. – № 1 (37). – С. 260-264.
39. Белкін Л.М. Новели вітчизняного законодавства у зв'язку із прийняттям Податкового кодексу України // Актуальні питання цивільного та господарського права. – 2011. – № 1 (26). – С. 84-101.

Стаття надійшла до редакції 26.10.2011 р.

ТОВ "ДКС Центр"